

Banca Națională a României

Regulament nr. 11/2006

din 11/12/2006

Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1032 din
27/12/2006

privind circuitul instrumentelor de plată de debit

Având în vedere prevederile art. 22 alin. (1) și (2) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, ale art. 56 alin. (1) din Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, republicată, cu modificările ulterioare, ale art. 164 și 285 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2000 privind organizațiile cooperatiste de credit, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 200/2002, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 4 alin (2) din Legea nr. 541/2002 privind economisirea și creditarea în sistem colectiv pentru domeniul locativ, cu modificările și completările ulterioare,
în temeiul art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României,

Banca Națională a României emite prezentul regulament.

Art. 1. - Scopul prezentului regulament îl constituie stabilirea circuitului instrumentelor de plată de debit, în cazul în care acestea urmează să fie compensate printr-un sistem electronic de plăți, obligațiile și răspunderile beneficiarilor, instituțiilor de credit participante la sistem și ale administratorului sistemului care asigură compensarea electronică a acestor instrumente.

Art. 2. - În cuprinsul prezentului regulament, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

- a) instrument de plată de debit - instrumentul de plată de tipul cecului, cambiei și biletului la ordin, care permite beneficiarului să încaseze suma înscrisă direct de la tras/emitent sau prin inițierea unui transfer de fonduri în contul acestuia prin intermediul unei case de compensare;
- b) beneficiar - persoana înscrisă în instrumentul de plată de debit și care are dreptul legal de a încasa suma înscrisă pe instrument;
- c) plătitor - persoana care, prin instrumentul de plată de debit, se obligă să plătească suma înscrisă persoanei care are dreptul legal de a o încasa, în conformitate cu prevederile legale;
- d) instituția de credit a beneficiarului - instituția de credit la care beneficiarul sumei înscrise într-un instrument de plată de debit are deschis contul curent și care, la solicitarea beneficiarului, inițiază procedura de încasare a sumei înscrise pe instrument în condițiile prevăzute de prezentul regulament și cu respectarea regulilor sistemului de compensare, după caz;
- e) instituția de credit a plătitorului - instituția de credit la care plătitorul sumei înscrise într-un instrument de plată de debit are deschis contul curent și la care beneficiarul sumei înscrise într-un instrument de plată de debit se poate prezenta direct pentru încasare sau prin intermediul unei case de compensare, aceasta acceptând sau refuzând plata sumei înscrise în instrument în condițiile prevăzute de prezentul regulament și cu respectarea regulilor sistemului de compensare, după caz;
- f) ziua de compensare T - ziua în care are loc compensarea instrucțiunilor de plată aferente instrumentelor de plată de debit, în conformitate cu prevederile prezentului regulament și cu regulile sistemului de compensare;
- g) locul compensării - locul pus la dispoziție de administratorul de sistem unde se realizează schimbul fizic al instrumentelor de plată de debit între instituțiile de credit ale beneficiarilor și instituțiile de credit ale plătitorilor;
- h) circuitul instrumentelor de plată de debit - totalitatea operațiunilor inițiate/executate de clientul beneficiar, instituția de credit a beneficiarului, instituția de credit a plătitorului în ceea ce privește obligațiile care le revin în circulația instrumentului de plată în materialitatea sa până la momentul prezentării spre încasare la o casă de compensare și care are loc la un termen limită sau în cadrul unui interval de timp definit, conform prevederilor din prezentul regulament;
- i) procedura de autenticitate - procedura aplicată de instituția de credit a plătitorului în scopul verificării identității persoanei care a semnat acel instrument de plată de debit;
- j) sistem - sistemul electronic de compensare a instrumentelor de plată de debit, ale cărui reguli sunt emise de administratorul de sistem și sunt autorizate de Banca Națională a României;
- k) validitate - calitatea unui instrument de plată de debit de a întruni toate cerințele de formă și de conținut prin emiterea și completarea acestuia, în conformitate cu reglementările în domeniu.

CAPITOLUL I

Circuitul maximal al instrumentului de plată de debit

Art. 3. - Circuitul maximal al instrumentelor de plată de debit este următorul:

- a) clientul beneficiar remite spre încasare instrumentul de plată de debit instituției de credit la care are deschis contul - termen (T-6);
- b) instituțiile de credit ale beneficiarilor, participante la sistem, colectează la nivel central, prin rețeaua internă, instrumentele de debit recepționate în vederea realizării schimbului fizic cu instituțiile de credit ale plătitorilor - termen (T-6) - (T-4);
- c) instituțiile de credit ale beneficiarilor și instituțiile de credit ale plătitorilor realizează schimbul fizic centralizat al instrumentelor de plată de debit în locul și conform orarului și procedurilor stabilite de administrator prin regulile de sistem - termen (T-3);
- d) instituția de credit a beneficiarului, participantă la sistem, transmite prin punctul de acces în sistem fișierele cu instrucțiunile de plată aferente instrumentelor de plată de debit, defalcate pe tipuri de instrumente și instituții de credit ale plătitorilor, în conformitate cu regulile sistemului - termen (T-3);
- e) sistemul asigură compensarea instrumentelor de plată de debit conform regulilor de sistem, stabilește poziția netă debitoare/creditoare a fiecărui participant și inițiază decontarea în sistemul ReGIS a instrucțiunii de plată pentru decontarea pozițiilor nete - termen T.

Art. 4. - Termenele și intervalele de timp stabilite la articolul anterior sunt exprimate în zile bancare și sunt maxime.

CAPITOLUL II

Obligațiile și drepturile instituțiilor de credit

Art. 5. - Instituțiile de credit au următoarele obligații în legătură cu participarea la sistem:

1. Instituția de credit a beneficiarului, participantă la sistem, are obligația:

- a) să colecteze prin sistemul propriu intrabancar instrumentele de plată de debit compensabile, al căror conținut și/sau formă sunt în conformitate cu prevederile legilor și reglementărilor în vigoare;
- b) să grupeze instrumentele de plată de debit pe tip de instrument și instituții de credit ale plătitorilor, conform regulilor de sistem;
- c) să transmită în sistem fișierele cu instrucțiunile de plată aferente instrumentelor de plată de debit în conformitate cu formularistica și regulile impuse de administratorul de sistem;
- d) să realizeze schimbul fizic al instrumentelor de plată de debit cu instituția de credit a plătitorului;
- e) să respecte termenele și intervalele de timp maxime stabilite prin prezentul regulament;
- f) să respecte orarul, formularistica de compensare și procedurile stabilite de către administratorul de sistem.

2. Instituția de credit a plătitorului, participantă la sistem, are obligația:

- a) să recepționeze instrumentele de plată de debit primite de la instituția de credit a beneficiarului în cadrul ședinței de compensare;
- b) să verifice dacă este destinatarul de drept a instrumentelor recepționate;
- c) să verifice validitatea instrumentelor de plată de debit și să aplice procedura de autenticitate;
- d) să refuze plata în conformitate cu motivele de refuz prevăzute în Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 1/2001 privind organizarea și funcționarea la Banca Națională a României a Centralei Incidentelor de Plăți, cu modificările și completările ulterioare;
- e) să marcheze instrumentele de plată compensabile refuzate prin aplicarea pe versoul acestora a ștampilei cu înscrisul "REFUZAT, ZIUA, LUNA, ANUL".

Art. 6. - Instituția de credit a plătitorului are posibilitatea de a amâna justificat, maximum trei zile bancare, acceptarea la plată sau refuzul instrumentelor de plată de debit în situația în care nu se poate aplica procedura de autenticitate în scopul stabilirii identității persoanelor care au semnat instrumentul de plată de debit respectiv.

Art. 7. - Instituțiile de credit ale beneficiarilor/plătitorilor au următoarele obligații în relația cu clienții beneficiari/plătitori:

1. Obligațiile instituției de credit a beneficiarului în relația cu clienții:

- a) recepționarea instrumentelor de plată de debit în baza borderoului de încasare, al cărui standard de conținut trebuie să se refere cel puțin la următoarele informații: numele sau denumirea beneficiarului, IBAN-ul beneficiarului, denumirea instituției de credit a beneficiarului, denumirea instituției de credit a plătitorului, IBAN-ul plătitorului, în cazul cecurilor numărul și seria cecului, iar în cazul cambiilor și biletelor la ordin scadența, suma de plată, semnătura autorizată a beneficiarului și data depunerii borderoului de încasare a instrumentelor de plată de debit la instituția de credit a beneficiarului;
- b) creditarea contului beneficiarului cu suma încasată, până cel târziu a doua zi bancară următoare zilei în care a fost creditat contul acesteia, sau, în cazul în care plata aferentă unui instrument de plată de debit nu s-a efectuat, să comunice beneficiarului acest fapt, inclusiv motivele care au stat la bază;

c) în vederea respectării art. 41 din Legea nr. 58/1934 asupra cambiei și biletului la ordin, cu modificările ulterioare, instituțiile de credit care urmează a încasa cambii acceptate cu scadență la termen fix, la un anumit termen de la data emiterii sau la un anumit termen de la vedere, ori bilete la ordin cu scadență la termen fix, la un anumit termen de la data emiterii sau la un anumit termen de la vedere, vor urmări ca ziua compensării acestora să fie o dată ulterioară datei scadenței;

d) în cazul în care depunerea la instituția de credit, în vederea încasării, a cambiiilor acceptate care urmează să ajungă la scadență sau a biletelor la ordin care urmează să ajungă la scadență nu este făcută de către posesor/beneficiar în intervalul de timp necesar instituției de credit respective pentru a putea respecta prevederile alineatului precedent, aceasta are următoarele posibilități:

(i) să accepte primirea instrumentelor de plată, dar să informeze pe loc posesorul/beneficiarul cu privire la aspectul menționat mai sus, în vederea asumării de către acesta a riscului privind neîncasarea sau întârzierea încasării sumei față de data scadenței;

(ii) în scopul protejării dreptului de regres al posesorului/beneficiarului, să refuze primirea instrumentelor de plată, acesta urmând a fi îndrumat să solicite plata direct trasului sau emitentului.

2. Obligațiile instituției de credit a plătitorului în relația cu clienții:

a) să aplice procedura de autenticitate în scopul verificării semnăturilor celor care se obligă, în scopul stabilirii identității persoanelor care au semnat instrumentul de plată de debit respectiv;

b) să debiteze contul clientului plătitor cu suma înscrisă în instrumentul de plată de debit emis de acesta, în limita disponibilului existent, în intervalul (T-2) - (T-1);

c) să remită instituției de credit a beneficiarului instrumentul de plată refuzat parțial sau total, împreună cu motivul de refuz.

CAPITOLUL III

Obligațiile administratorului sistemului de compensare multilaterală a plăților interbancare

Art. 8. - Administratorul de sistem are următoarele obligații:

a) să stabilească regulile privind schimbul fizic în mod centralizat al instrumentelor de plată de debit de către participanți, inclusiv orarul ședințelor de schimb;

b) să stabilească regulile de sistem pentru compensarea instrumentelor de plată de debit și să obțină avizul Băncii Naționale a României asupra acestora;

c) să asigure spațiul, logistica și personal specializat pentru realizarea schimbului fizic centralizat al instrumentelor de plată de debit între instituțiile de credit ale beneficiarilor și instituțiile de credit ale plătitorilor;

d) să asigure arhivarea formularisticii de compensare utilizate pentru schimbul fizic al instrumentelor de plată de debit.

CAPITOLUL IV

Arhivarea documentelor compensării

Art. 9. - Arhivarea instrumentelor de plată de debit și a formularisticii utilizate în vederea compensării se va realiza de către instituțiile de credit și de către administratorul de sistem în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

CAPITOLUL V

Sanctiuni

Art. 10. - Banca Națională a României poate aplica instituțiilor de credit, pentru încălcarea dispozițiilor prezentului regulament prevăzute mai jos, următoarele sancțiuni:

a) pentru refuzul, din motive neîntemeiate, a instrumentelor de plată compensabile - amendă reprezentând 1% din sumele înscrise pe instrumentele în cauză, dar nu mai puțin de 1.000 lei;

b) pentru nerespectarea de către instituțiile de credit ale beneficiarilor a circuitului și a termenelor stabilite de prezentul regulament - amendă reprezentând 0,5% din sumele înscrise pe instrumentele compensabile, pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai puțin de 1.000 lei;

c) pentru dirijarea greșită, de peste patru ori într-o lună calendaristică, a unor instrumente de plată compensabile ori a unor refuzuri către o instituție de credit care nu este destinatarul de drept a acestora - amendă de 1.000 lei pentru fiecare instrument dirijat greșit;

d) pentru situațiile de refuz la plată al unui instrument de plată de debit, pe motivul că instrumentul de plată respectiv nu este valid, se poate aplica instituției de credit a beneficiarului amendă de 1.000 lei pentru fiecare instrument care se află în această situație.

Președintele Consiliului de administrație
al Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 11 decembrie 2006.
Nr. 11.